

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PSYCHOLOGIA UMIERANIA I ŻAŁOBY		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2022/2023	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia specjalnościowe	
Rok studiów: IV		Semestr: 7	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	

Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: wiedza zakresu psychologii umierania i żałoby			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z psychologicznymi, społecznymi i duchowymi aspektami umierania oraz mechanizmami przeżywania żałoby. Student rozwina wiedzę teoretyczną i praktyczne kompetencje niezbędne do wspierania osób w terminalnej fazie życia oraz bliskich przeżywających stratę.			
Efekty uczenia się określone dla zajęć			
Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się			
UWAGA:			
Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie			
W01	Zna psychologiczne i społeczne aspekty umierania i śmierci.	K_W05	
W02	Rozumie proces żałoby, jego etapy, typologie i uwarunkowania.	K_W05	
W03	Zna różnice w przeżywaniu żałoby w zależności od wieku, kultury i rodzaju straty.	K_W05	
Umiejętności – potrafi			
U01	Potrafi zidentyfikować trudności emocjonalne osób terminalnie chorych i ich rodzin.	K_U11	
U02	Umie dobrać odpowiednią formę wsparcia psychologicznego w żałobie.	K_U11	
Kompetencji społecznych - jest gotów do			
K01	Wykazuje wrażliwość i empatię wobec osób przeżywających stratę.	K_K05	

K02	Rozumie konieczność dbania o własne zasoby psychiczne w pracy z osobami umierającymi.	K_K04		
K03	Potrafi pracować w zespole opieki paliatywnej i interdyscyplinarnej.	K_K04		
UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		Wykłady		
TP-01	Psychologia śmierci i umierania – wprowadzenie		wykład problemowy	zaliczenie z oceną - test
TP-02	Etapy umierania wg E. Kübler-Ross i inne modele		wykład problemowy	zaliczenie z oceną - test
TP-03	Reakcje psychiczne osób umierających		wykład problemowy	zaliczenie z oceną - test
TP-04	Śmierć w cyklu życia – dzieci, dorośli, osoby starsze		wykład problemowy	zaliczenie z oceną - test
TP-05	Proces żałoby – mechanizmy, etapy, rodzaje		wykład problemowy	zaliczenie z oceną - test
		ćwiczenia		
TP-06	Tanatologia i psychologia śmierci		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-07	Psychologiczne teorie postawy wobec śmierci – psychoanaliza		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt

TP-08	Psychologiczne teorie postawy wobec śmierci – psychologia egzystencjalna		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-09	Psychologiczne teorie postawy wobec śmierci – perspektywa rozwojowa		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-10	Psychologiczne teorie postawy wobec śmierci – perspektywa rozwojowa, c.d.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-11	Jak badać postawę wobec śmierci?		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-12	Psychologiczne teorie żałoby		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
TP-13	Żałoba z perspektywy teorii przywiązania – Bowlby i jego następcy		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	kolokwium, prezentacje multimedialne, konspekt
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne. Dla wykładu: * np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy # np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.				
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa: • Freud, S. (1998). Aktualne uwagi o wojnie i śmierci. [W:] S. Freud, Pisma społeczne (Dzieła, t. IV, s. 25-50). Warszawa: Wydawnictwo KR • Frankl, V. E. (2010). Człowiek w poszukiwaniu sensu. Czarna Owca. • Kübler-Ross, E. (2007). Rozmowy o śmierci i umieraniu. Media Rodzina. • Sękowski, M. (2019). Postawa wobec śmierci w cyklu życia człowieka. Kraków: Universitas.				

Literatura uzupełniająca:			
• Becker, E. (2015). Zaprzeczanie śmierci. Kraków: Zakład Wydawniczy „Nomos”. • Hołyst, B. (2012). Suicydologia, wyd. 2. Warszawa: LexisNexis.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		45	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,8
	Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.			
- czytanie wskazanej literatury: W01, W02, U01; metoda weryfikacji: przygotowanie prezentacji, konspektu - przygotowanie do zajęć: W01, W02, U01, U02; metoda weryfikacji: prezentacja, zaliczenie na ocenę - test - przygotowanie do zaliczenia - wystąpienie: U01, U02, U03, K01; zaliczenie na ocenę - test			
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach;

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na zaliczeniu pisemnym – test o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia:

Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: ocena z kolokwium, prezentacji, konspektu, aktywności w trakcie zajęć, ocena efektów indywidualnej i zespołowej pracy studenta oraz stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności praktycznych zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA
NA ODLEGŁOŚĆ**